

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Castellana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67103)

PROVINCIA
CASTELLANA.

Astellana Prouincia decem de no-
stris continet et quingentos. In *Val-*
lisoletana Professorū domo qua-
tuor & triginta. In *Vallisoletano*
Collegio undetriginta. Totidem in
Palentino. In *Medinensi* Proba-
tionis domo quadraginta. In Domo Probationis *Vil-*
lagarsis quatuor & triginta. In *Salmanticensi* Col-
legio septē & sexaginta. In *Abulensi* duo & trigin-
ta: in *Segobiensi* totidem. In *Locroniensi* triginta:
totidem in *Burgensi*. In Collegio *Montis Regalis*
quinque & triginta. In *Quetensi* septendecim. In *Le-*
gionensi septem & uiginti. In *Compostellano* unum
& triginta. In *Numantino* uiginti. In *Pompeiopo-*
litano decem: totidem in *Omnateni*. Tres denique
in *Residentia Bellimarensi*. Admissi sunt in *Societa-*
tem duodeuiginti. Amissi morte duodecim.

VALLISOLETANA DO-
mus, & alia quædam Collegia,

AD reliquos *Vallisoletanæ* domus fructus,
accessit utilitas catechismi, qui præcipuo
quo-

quodam studio non tam pueris, quam confirmata
 etate viris exponitur. cum Catechismo traditur vir-
 tus, & ad eam quisque peropportunis cohortationi-
 bus eruditur: explanatisq. legis Christianæ praece-
 ptis, ducitur auditorum agmen ad nosocomia, ut co-
 lendis charitatis officijs ad actionem doctrina reuo-
 cetur. Nec tenue utilitatis indicium est, frequens
 tum reconciliatio gratiarum, quo in genere gra-
 tissimis, quæ imminebant, periculis occursum est, tū
 aris alieni restitutio, cuius ingens numerus fuit.
 Et quanquam domi animorum commodis opera stu-
 diumque nauatur, habetur nihilominus ratio pago-
 rum. quindecim hoc anno institutæ sunt profectioes
 tanto cum animorum emolumento, ut quotidie ma-
 gis intelligamus, quantum in obeundis agris ad sub-
 leuandas animas sit momenti. Sed quantum homini-
 bus Sociorum proficit industria, ipsimet homines dum
 grati videri volunt, sua liberalitate restantur. collati
 sunt in inchoatam templi fabricam, eleemosynæ no-
 mine, aurei mille & quadringenti, auctumq. sacrum
 instrumentum tum nitida locupletiq. veste, tū duo-
 bus ex argento candelabris opere pereleganti. ut iā
 languere nostra non possit industria, tot beneuolen-
 tiæ significationibus excitata.

SALMANTICAE aucti sumus fratribus
 quatuor, doctrina iam cultis & Theologiæ (vno ex-
 cepto) peritis. Hinc quoque ad animarum lucra sunt
 dimissi complures, insigni cum utilitate hominum,
 præsertim Cleri. Valuit nostrorum opera & ad tol-
 lendas in ciuitate discordias, quæ viros inter prima-

R rios

rios extiterant, & ad constituendum vectigal annuum, unde multorum egestas perpetuo subleuetur. Sed quotidiana satius est reicere quam dicere, ut instituta breuitas teneatur. Suos hic quoque fautores Societas habet, præsertim è præcipuis Academicæ Collegijs, qui postea ad publica munera & honores euecti, Societati ipsi vbicunque terrarum fuerint mirifice fauent. Ciuitatensis Episcopus appropinquante morte, dimidium bonorum fortunarumq. suarum Omnatensi Collegio legauit: postea euocato Sacerdote nostro, expiatisq. totius vitæ peccatis, mortis suæ laudem hoc quasi cumulo præparationis auxit. Huic vero Collegio, Episcopus atque Archidiaconus prædium cum templo dedere.

Nec vero MEDINENSI Ciuitati minus Societas debet. multis sæpe documentis quanti nos faciat declarauit: sed proxime cum ad legendum Præuinciae Procuratorem ageretur de more conuenit, ne nouorum Patrum aduentus sumptui nobis esset, sumptus ipsa suppeditauit. Nostri vicissim consuetudine officiorum suorum, ut gratiam quam possint, referant, elaborant. Quippe animis semper consulunt, dum alios meditationibus nostris excolunt, alios dimittendis rite noxis ac sceleribus expiant, alios etiã ad concordiam æquitatemq. traducunt. Societatis meditationes obiere duodecim, quorum pleriq. sunt Sacerdotes, ñq. ceteros suo exemplo laceffunt, ut studijs item pietatis muneribusq. se dedant. itaq. complures ex huius vitæ periculis in Cœnobiorum portum sinumq. confugiunt. Deterriti sunt & ab inferenda

da & referenda iniuria nonnulli: cumq. duo iam ad arma consurgerent, nostrorum industria perfectum est, ut iræ parcerent, mutuisq. cædibus temperarent, quod ab ijs tam ex animo factum est, ut eorum alter, ne in huiusmodi amplius pericula vocaretur, Cænobita repente sit factus. Adiuncta est etiam ad Christum femina Mahometana, & Christianis instructa præceptis, antequam prodiret ad fontem. Missi sunt foras, ex instituto nonnulli, quorum adeo opportuna quibusdā locis opera fuit, ut populi universi salutari confessione animos expiarint.

Sed hoc mittendi studium, in proximum agrum VILLAGARSIAE solet esse præcipuum. Id enim oppidum cum pagis vndique cinctum sit, non sine ingenti utilitate, frequens ad eos operarum est missio, ut non tam loci vnius, quam plurimorum existiment nostri se esse cultores. Sed quoniam quæ in his locis geruntur sæpius inculcata iam sunt; iccirco quæ de conquirendis per pagos animis dici solent, huc transferenda sunt omnia. & quod de hoc Collegio dicimus, idem de Palentino, idem de Lucroniensibus alijsq. Collegijs, ne in singulis sit hærendum, intellegendum est.

In PALENTINO vero Collegio, fundamenta iacta sunt novi Templi, multis in eam rem ædibus, ut proximis litteris significatum est, partim Civitatis liberalitate coemptis, partim etiam privatorum: sed præcipue Francisci de Reynoso nobilissimi ac clarissimi viri, cuius paulo ante meminimus; qui pro egregia sua in nos benevolentia nullum unquam

prætermittit tempus bene merendi de nobis. Positus est primus lapis, publica tum ceremonia, tum gratulatione, sacris operante Decano, honestissimo virorum mulierumq. conuentu.

ABVLAE autem, quam bene gerantur omnia, ipse hominum concursus ad conciones, & Sacramenta testatur. Sane dilatandum nouis ædificationibus templum fuit; nec tamen multitudini densaque turbæ factum est satis. Alia amoris indicia non desunt, quo nos ciues prosequuntur ac fouent, quippe crebræ eleemosynæ & aliæ huius generis significationes. quod ipsum de Lucroniensi ciuitate confirmare possumus, quæ Collegio nostro mille aureis amplius subsidio venit.

POMPEIOPOLITANVM ceteraque Collegia.

FActum est Pompeiopoli initium noui gymnasii, non sine orationum apparatu pompaque religiosa. Cohonestarunt Oratorem, Prorex Regique auditores, cunctique Magistratus, maxima beneuolentiæ significatione: cumq. peroratum esset, tunc Proregi totius nomine ciuitatis à Magistratibus gratia sunt actæ, quod tantum commodi in suum regnum intulisset. Nobilitatur gymnasium non modo ciuium frequentia, sed etiam aduenarum Gallorumque potissimum. Episcopus Collegium nostrum pecunijs instruxit annuis. est autem is de nobis optime meritis, nostrosq. cum sæpe adhibet ad conciones in æde maxima,

xima, tum Calendis Ianuarijs, quæ IESV nomini
 sacræ sunt, Pontificio apud nos ritu sacrificavit, ve-
 spertinaq. preces publica item ceremonia cantuq.
 peregit. Eadem est Proregis humanitas, ac Regionũ
 Auditorum, apud quos habetur à nostris per Qua-
 dragesimam concio, cum vtilitate præcipua. Quod ad
 pagos attinet, ne hi quidem nostrorum operam desi-
 derarunt. Præcipua huius regni lustrata ciuitas est,
 cui nomen Tudela, quæ magna nunc contentione
 Collegium flagitat: aliaq. præterea vrbs finitima
 Gallia, quò per id tempus Galli confluxere complu-
 res, tum Sacramentorum causa, tum vt nostros ad se
 allicerent, & in ea loca, præstandis periculis, inuita-
 rent.

OMNATENSIBVS quotidie magis perspecti
 sunt nostri. iam adhibentur ad conciones in eade ma-
 xima contra omnem Cleri consuetudinem, qui ad eũ
 suggestũ nunquã nostros admisit. Ex oppidorũ autẽ
 vtilitatibus prima fuit, placare pagos inter se tres, in-
 ter quos acerrimæ de agrorum finibus contentiones
 exarserant. compositæ sunt etiam inter priuatos di-
 scordia, & quidem nobiles ac primarios. Quodam in
 oppido, cum Clerus sese nostris non satis crederet,
 dum suggestum concionator noster ascendit, eũ non
 sine dedecore reuocauit, sed Patris mansuetudo fe-
 cit, vt erratum illi suum agnoscerent, veniæq. postu-
 latione, quem contumelia affecerant honorarent, &
 cui non satis fiderent, ei se postea sui que pectoris ar-
 cana, committeret: sexaginta amplius ex eo numero
 expiare se apud Patrẽ voluerũt, eosq. Pater ita sibi

deuinxit omnes, vt ex eo tempore Societatem plurimum ament, & Concionatorem ex ea semper accersant.

NUMANTIAE præter alia, quæ ex instituto geruntur, interdum mitigatæ sunt iræ. sat erit genus tantum attingere, ne in rebus similibus multissimus. Inciderat in morbum vir tum nobilitate, tum opibus clarus. is iras cum inimico gerebat, sed cum morbus vrgeret & salus vocaretur in dubium, accititur è Collegio Sacerdos, qui daret operam confitentis. dedit Pater operam strenuè: nã & vt offensas inimicorum impunitas esse permetteret, & vt quædam, quæ saluo officio retineri non posse videbantur, suis cuique redderet, persuasit. sed quoniam vtrum alia quædam longe maiora deberet, nondum liquebat, et tamdiu deposita apud aliquem esse voluit, dum liquidius de re tota indicaretur. erat tum animo sic affectus, vt si restituenda multis partibus plura fuissent, restituisset vtique. itaque cum mors adueniret, multa pios in vsus ex testamento reliquit, cumque alia alijs Religiosis ordinibus distribueret, Societatis nostræ non immemor, annum nobis vectigal aureorum quadringentorum, in sempiternum tempus assignauit; tantumque affici erga nos cœpit extremo illo vitæ tempore, quantum in reliqua vita fuerat alienus: non die, non nocte, Sacerdotem abesse nostrum a suo latere voluit. Omnino plena laudis, pietatisque mors illa fuit.

In **LEGIONENSI** Collegio, per Sacerdotem nostrum ad leuandam multorum tenuitatem, institum

ta sodalitas est ex eo hominum genere, qui has partes curamq. suscipiant. Dedit in eam nomen, ut suo exemplo ceteros inuitaret, Episcopus ipse. hunc reliqua imitata nobilitas est. Est autem Episcopus, ut ex ipsis rebus cernimus, nostri Ordinis amantissimus. concionari in æde nostra voluit, & solemnibus operari sacris: crebro etiam concionibus interest, & pro nostris deserit suas: nec raro disputationibus, quæ de officijs publice habentur, interfuit: quas subinde perhumanis obiectionibus honestare, suæ dignitatis non alienum putauit.

In OVETENSI Collegio, ad eluendas animi labe ex omni hominum genere concursus fiunt. facit hoc ciuitatis emporium, crebraque nundinæ, ad quas undique turba concurrit. Nec in postremis utilitatibus est, in externa loca frequens excursio. multa in ijs animorum curatio, atque adeo multa, ut paganorum turba confessionis causa antelucanis sæpe temporibus præstoletur.

In MONTE Regali viri decem, ijque minime obscuro, cum in omnium oculis secus viuerent, quam deceret, neque solum essent ipsi vitiosi, sed etiam suo exemplo vitia in ciuitatem infunderent, nostrorum opera ad frugem officiumque se receperunt, magna ceterorum tum approbatione, tum gaudio.

COMPOSTELLÆ quoque plurimi è proximis locis collecti sunt fructus. vno tantum in loco expiarunt confessione peccata, mille trecenti. Hæc autem in vicina loca profectio, magnæ curæ est Archiepiscopo, qui ne nostrorum aduentus cuiquam

oneri sumptuique sit, viaticum ipse præbet: nec in
viaticum modo, sed in egenos quoque dilargi-
tur argentum, quod ad arbitrium suum
nostri distribuunt. Atque hæc
hactenus de Castella-
na Provin-
cia.